

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inseratni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Mirovna konferenca.

PARIZ, 20. (S) Vrhovni svet je odobril vojaške pomorske in zračne klavzule v mirovni pogodbi z Avstrijo. Zasljal je na to vojaško poročilo o izpraznitvi Letonske in je odobril zakonske načrte o načinu udeležitve sporednih klavzul mirovne pogodbe. Te načrte izročijo komisiji za odškodnino nemški delegaciji.

Komisija za revizijo pogodb iz L. 1839. je zasljal Vansoidereja, ki je obravnaval holandsko stališče. Izjavil je, da holandska vlada neče dati teritorialnih in gospodarskih koncesij.

Odbor za ureditev mirovne pogodbe z Avstrijo je odobril poročila komisij, ki so proučevala odgovor avstriske delegacije in je sestavil besedilo pisma, ki mora spremljati končnovetjavno pogodbo, ki se izroči avstriski delegaciji. Smatra se, da dokonča odbor svoje delo v dveh tednih. Vrhovnemu svetu ne ostane potem drugega nego začeti odobritev končnovetjavne pogodbe.

Preiskava o smirskih dogodkih.

CARIGRAD, 19. (S) Medzavezniška komisija, ki ima nalogo, da uvede preiskavo o smirskih dogodkih, je začela svoje seje, na katerih bo odločila svoj program. Bile so že vprašane nekateri osebe, rojene v Smirni. Ko dokonča komisija svoje priprave, odide v Smirno.

Preiskava v zadrskem Sokolu.

ZADER, 20. V sredo, 13. t. m., proti 21 je prikoral nepričakovano stotinja vojakov pred poslopje zadrškega »Sokola«, kjer imajo svoj sedež »Sokol«, »Akademijski klub« in »Citronica«. Vojaški kordon je obkrožil poslopje in zabranil vsak odhod in dohod. Vsako osebo, ki je zapustila poslopje, je spremljal karabinjer do njenega stanovanja. Izvršila se je nato hišna preiskava v prostorih vseh imenovanih društev. Zaplenili so vse spise, knjige in zastave. Ravno tako so izvršili hišno preiskavo v učiteljski v Arbanasih ter pri voditeljih Narodnega Veča. Drugo popoldne je pozvala vojaška oblast voditelje zadrškega Narodnega Veča in izjavila: Pregledali smo vse knjige in spise ter smo se prepričali, da so se zadrski Jugoslovani doslej vedli popolnoma korektno in lojalno. Zahvalujemo se vam za to in upamo, da se boste vedli tudi v bodoče tako. Tu vam vrnemo vse spise, knjige in zastave, da jih odnesete na prejšnje mesto. — Iz tukajšnjih italijanskih krogov se raznaša vest, da se je ta preiskava izvršila iz naslednjih razlogov. Na »Dolgem otoku«, ki leži pred Zadrom, da je prebivalstvo napadlo karabinjerje s kamenjem in da je prerazlo brzojavne in telefonske žice. Storitci da so bili aretirani in so izjavili, češ, da so dobili za to nalogo iz zadrškega Sokola. Jugoslovanski zadrski krogi pa tolmačijo ta dogodek tako, da se je dejstvo, da je nekako pred 14 dnevi začela v Sokolu zopet telovadba sokolskega narščaja, smatralo za nekako ustvarjanje narodne vojske. Za trditve doslej še ni nobenega dokaza, za drugo pa je precej verjetnosti, da je resnična.

Francoske čete izpraznile Banat. — Jugoslovani in Rumuni.

MILAN, 20. »Corriere« poročajo iz Reke, da je prišlo pri Modosu med rumunskimi in jugoslovanskimi četami do krvavega boja. Kakor trdijo vesti iz Nagy Becskerega, so imeli Rumuni veliko mrtvih, dočim niso imeli Jugoslovani nikakih izgub. — Francoske čete so izpraznile 16. t. m. Banat, kolikor ga je določila konferenca Romuniji.

Iz Boke Kotorske.

Medzavozniška komisija u Boki Kotorskoj razšla se je te je mezin vrhovni komandant francuski general Tahon ostavio Boku i otputovao za Pariz. Odlašeci bio je na prolasku kroz Split, gde je pohodio predsednika pokrajinske vlade. Povodom ove vesti imao još javiti, da je odlaškom francuskoj zapovednika prešlo zapovedništvo na najstarijeg zapovednika savezničkih četa u Boki, a to je talijanski zapovednik. Na temelju toga su se bile i razširile razne vesti o okupaciji Boke Kotorske po Talijanima.

Srbijanska strojad u Dalmaciji.

Rodoljubna misao, da se strojad srpskih palih junaka dozove u Dalmaciju na prehranu, našla je velikog odjeka. Ovo zadnjih dana prošao je preko Splita dnevno po jedan transport dece iz Srbije, koja su bila namestena svuda po okolici a najviše u Kaštelima i na Braču. Kod god su dolazila deca svugde im je priređen srdačan i ganjaliv doček.

Električna rasveta u Splitu.

Kako iz pouzdanog izvora doznajemo, grad Split dobit će u najkraće vreme električnu rasvetu. Općina splitska stupila je u pregovore sa pariskim električnim poduzećem »Elektra«, koje bi prenelo stulu sa Mašana u grad. Ta bi se struja uporebila za vjenu rasvetu, za urede, gostione, kafane itd., dočim bi se preko dana struja mogla upotrebljavati kod raznih industrijskih poduzeća sa manjim motorima. Pomoću ove energije mörao bi grad već ove zimo biti rasvetljen. Isto dobio imao bi se sklopliti ugovor, kojim bi se osnovalo u Splitu veliko električno poduzeće, u kojem bi općina morala imati odlučnu reč i čija bi svrha bila, da prenese električnu energiju sa Dugo-grata kraj Omiša te izrabljuje te energije.

Odkrivanje našeg učenjaka.

Francosko znanstveno društvo »Societe National des Antiquaires de France« imenovalo je mons. Frana Butića svojim počasnim članom.

Za iznemozle mornare.

Kako se javlja iz Beograda, radi se u ministarstvu vojnom i mornarice Države SHS jedan nacrt, po kojem bi se imali podići u primorskim mestima domovi za one mornare, koj su u službi onesposobljeni. Ovak će se projekt podneti na rešavanje ministarskom savetu. Prvi ovakov dom podignut će se u Dubrovniku.

Osuđen radi uvreda (žaljenja).

Iz Zadra se javlja: Nanski šindik Marnicovich bio je od kotarskog suda u Zadru osuđen na 400 kruna globe radi uvreda nanešenih nekim članovima obitelji savi. Bakotiča prigodom oružanog upada izgređenika u kucu spomenutog savjetnika. Istom prigodom bila je osuđena i njegova supruga na 100 kruna globe, a učitelj legine škole u Arbanasima Josip Duka na 200 kruna globe, također radi uvreda.

Program nove vlade.

BELGRAD, 20. (»Gazetta di Venezia«) Jutri se predstavi novi socijalno-demokratski kabinet narodni skupščini, da razvije program in da zahteva takoj zaupnico. Ministriški predsednik bo razložil v vladnem programu ničnost agrarne reforme in ustanovitve narodne banke, da se uredi valutno vprašanje.

Med drugimi točkami v programu najdemo tudi zakone za zbornico in ustavodajno skupščino. Nova vlada bo predlagala, naj se ji poda izrecni izjava zaupanja. Vlada upa, da se bo mogla odgoditi skupščina za 3 tedne.

Včeraj so imele vse opozicijske stranke svoje seje in trdi se, da se je dosegel sporazum med radikalci in drugimi strankami in da se tako napade kmalu ministristvo.

Radikalna »Tribuna« naznania, da upajo hrvatski narodni klub, klerikalni jugoslovanski klub, srbski nacionalisti in demokratski disidentje zrušiti sporazumno s Protivočimni radikalci takoj ministristvo. Nekateri listi trde, da stojimo zopet pred novo krizo. Srbske in bosanske socialistične stranke odkrito izjavljajo, da so nasprotne vstopu

dveh hrvatskih in enega slovenskega socialista v ministristvo. Socialistični list »Radničke Novice« piše, da so kompromitirali oni 3 socialistični ministri svoja načela s tem, da so se pridružili demokratskim zapeljivcem god vodstvom diktatorja Pribičevića, ki je do danes pregranjal vsak, tudi najnevarnejši socialistični pojav.

Lesna trgovina dravske doline.

Kako velikanskega pomena je dandanes za severni del Jugoslavije združitev različnih gosodarskih panog v trdno falango, so spoznali lesni trgovci dravske, mežiške in milinske doline ter Koroske. Izvoz lesa v inozemstvo in državne potrebtčine silijo lesne trgovce v združitve, da kot enota nastopajo v vseh slučajih, ko bo treba štiti domače narodne interese in domači kapital. Domači narodni lesni trgovci so si ustanovili pred kratkim »Društvo lesnih trgovcev dravske doline Sever« s sedežem v Mariboru. Namen tega društva je štiti lesno trgovino severnih krajev pred tujimi izkoriščevalci, tako da bo ostala lesna trgovina tu ob meji v rokah domačih narodnih lesnih trgovcev in industrijcev. Novo društvo se je postavilo na edino pravo demokratsko stališče, da socializira lesno trgovino, tako da bo deležen na dobičku tudi uradnik in delavec. Le na ta način hoče preprečiti »Severa«, da bi se po tujih podjetnikih izkoriščale domače delavne moči v kapitalističnem smislu. Lesni trgovci, združeni v društvu »Sever« zahtevajo zase in svoje rojake izkoriščanje državnih gozdov, ker imajo do tega pravico in ker streme za tem, da ostane narodni kapital v domačih rokah.

Iz Čehoslovaške.

Vojna med Poljsko in Čehoslovaško?

CURIH, 20. Iz Dunaja poročajo: Pogajanja med Poljsko in Čehoslovaško o tešinskem vprašanju so se prekinila. »Venkov« pravi, da so se Poljaki odločili za vojno proti Čehoslovakom. Poljski listi zahtevajo, naj se odpošlje praški vladi ultimatum. »Demik« piše, da je koncentrirano v bližini Tešina 60.000 Poljakov, kateri imajo mnogo topništva in so pripravjeni za vojno.

Poljsko-nemška delegacija prekinila pogajanja

BEROLIN, 21. (S) Poljski odposlanci v poljsko-nemški komisiji so izjavili, da smatrajo vsled položaja v Zgornji Sleziji za svojo dolžnost, da prekinejo pogajanja, ki zahtevajo mirno atmosfero. Delegacija je izjavila, da se kmalu skliče posebna seja, na kateri se bo razpravljalo o vprašanih Zgornje Slezije.

Iz Rusije.

Ruska carica-mati v Kopenhagenu.

Kopenhagen, 21. (S) Ruska carica-mati je prispela v Kopenhagen. Na postaji je pozdravil dansko princezino, ki se je povrnila v rojstno mesto, ves dvor, vse oblasti in ogromna množica.

Boji proti boljševikom.

PARIZ, 2. (S) Iz Omskega pošljajo službeno poročilo, ki se glasi: Izpraznili smo mesto Tomet, umaknili smo se proti reki Setu in odbili napad rdečih čet proti Troitskemu.

Umik boljševičkih čet.

LONDON, 20. (S) Neka radio-brzojavka iz boljševičkega vira javlja, da so zavezniki zavzeli Kerson in Nikolajev. Boljševičke čete so se umaknile za Dnjepr.

Iz Madžarske.

Pred padcem Fridrichovega kabineta.

CURIH, 20. Današnje vesti iz Budimpešte javljajo, da pride na Madžarskem do novih zapletljajev. Padec Fridrikovega kabineta se predvideva za jutri ali pojutršnjim. Brzkone

pade znjim tudi nadvojvoda Josip. Dunajski poročevalec »Frankfurter Zeitung« govori o predstoječi usanovitvi »triumvirata«, ki bo sestavljen od buržoazijskih, kmetskih in delavskih zastopnikov in bo prevzel vodstvo države do sklicanja narodne skupščine. Govori se tudi o možnosti vojaške diktature, ki bi jo prevzel sedanjí poveljnik madžarske vojske.

Socialist Garami je izjavil poročevalcu »Neues Wiener Tagblatt«, da socialisti ne vstopijo v nobeno zmes, v kateri so zastopani elementi bivše Tiszine vlade.

»Frankfurter Zeitung« piše, da je izjavil načelnik italijanske misije na Dunaju nekemu odposlanstvu zapadne Madžarske, da je pariška konferenca sprejela zahtevo avstriske vlade, da pošlje svoje čete v zapadno Madžarsko in da pripravi ljudsko glasovanje.

Madžarske čete zasedle del nemške zapadne Madžarske.

CURIH, 20. (S) Z Dunaja poročajo: Madžarski oddelki so zasedli zapadnomadžarske nemške občine, kjer so se sestale narodne skupščine. Zahlevili so izročitev orožja. Veliko oseb so zaprli.

Pripravlja se ljudsko glasovanje za Slezvik.

CURIH, 20. Iz Berolina poročajo: »Berliner Tagblatt« piše, da se je zavezniška komisija za organiziranje ljudskega glasovanja v Slezvigu sestala v Kopenhagenu in začela svoje delovanje. Zahle in danski ministar za Slezvik sta izjavila, da je danska vlada pripravljena upoštevati interese severnošleskega prebivalstva. Bataljon francoskih vojakov se poda v Müritzwitz, da posreduje v slučaju potrebe.

Amerika ni poznala ob vstopu v vojno tajnih pogodb.

WASHINGTON, 20. (S) Proti koncu dogovora s senatorskimi komisijami za zunanje zadeve je izjavil predsednik Wilson, da Zedinjene države niso poznale tajnih pogodb, ko so vstopile v vojno. Priznal je, da je bilo tudi 14 točk sestavljenih, preden so bile znane tajne pogodbe. Na vprašanje, kakšno stališče so zavzemale Zedinjene države napram japonskemu predlogu o enakopravnosti ras, je Wilson odgovoril takole: »Ni dvoma o tem, da ne morem svobodno odgovoriti, ker vprašanje je v ozkem sžiku z mnogostevnihimi spori, do katerih je prišlo v Parizu. Smatram, da je v interesu dobrega mednarodnega prijateljstva, če ne odgovorim.«

Po sebi sta izjavila senatorja Borah in Johnson, da je njihovo nastrotovanje proti Zvezi narodov upravičeno, ker je, po Wilsonovih izjavah jasno, da bodo Zedinjene države kot član Zveze narodov obvezane na morebitno sodelovanje pri vseh oboroženih spopadih in ureditvah v Evropi in Aziji, kakor tudi Evropa obvezana na posredovanje v ameriških zadevah.

Preprečena stavka.

BRUXELLES, 20. (S) V sled sporazuma glede mezd med vlado in železniškimi, poštnimi, brzojavnimi in telefonskimi uslužbenci, je bilo sklenjeno, da se stavka ne začne. Stavka je bila na ta način preprečena, in odbor za stavko je bil razpuščen.

Poincaré v Strassburgu.

STRASSBURG, 20. (S) Predsednik Poincaré je prispel danes iz Schlestatta. Predsednik je bil burno pozdravljen.

Iz Italije.

Vesti o spopadu med francoskimi in italijanskimi četami v Tarantu.

RIM, 21. (S) Nekateri listi so priobčili pretirane in netočne vesti o spopadu med francoskimi in italijanskimi četami blizu Taranta. Resnici na ljubo se poroča, da je bil spopad, ki je dal povod takim tendencioznim vestem, visto navadna praska brez večje pomembnosti.

Ze od začetka vojne se nahaja blizu Taranta, in sicer v Bufolotu, zbirališče francoskih čet na poti od Orijenta in na Orjent. Dne 15. t. m. zvečer je prišlo do prekanja med nekaterimi francoskimi vojaki in dvema italijanskima delavcema, nakar so francoski vojaki skočili iz vojašnice in oddali nekoliko strelcev. Nastal je poboj, toda ko je prišel francoski poveljnik in neki italijanski mornariški poročnik, je bil red takoj vzpostavljen. Na žalost sta bila med vojaki in Francozi dva, a med italijanskim delavstvom en ranjenec. Francoski kolonijalni bataljon, ki je bil vpleten v izgrede, je že zapustil Taranto. Poveljnik francoske posadke je podal italijanskim oblastim točna pojasnila, ki so bila sprejeta z zadoščenjem. Razume se, da ni ta dogodek prav nič pokvaril dobre kolonijalne odnošaje, ki so vedno vladali med italijanskimi in francoskimi vojaki v Tarantu.

Belgija bo pošljala premog v Italijo.

BRUXELLES, 21. (S) Včeraj so bili zaključeni dogovori med Italijo in Belgijo za pošiljanje bel-

giškega premoga v Italijo. Premog se začne pošiljati takoj. Proučeval se je nato način, kako bi se vzpostavila trgovina, kakor je bila pred vojno. Belgija kaže pri teh pogajanjih velike simpatije za Italijo.

Odhod generala Pershinga iz Milana v Turin.

MILAN, 21. (S) General Pershing je odpotoval ob 11 z vlakom v Turin.

TORIN, 21. (S) Danes ob 14 je prispel semkaj iz Milana general Pershing. Po sprejemu na postaji je odšel v mesto, kjer ga je množica burno pozdravljala. Ogledal si je razne spomenike in obiskal srednjeveški grad, kjer ga je pozdravil župan v imenu mesta in prefekt v imenu vlade. Pershing se je v svojem govoru zahvalil za sijajen sprejem in je izrazil svoje priznanje italijanski vojski, ki je morala premagati toliko težav. Ob 16 se je odpeljal v Pariz. Množica ga je ob odhodu burno pozdravljala.

Casnikarski nedeljski počitek.

RIM, 21. (S) Za nedeljo, dne 16. t. m., je sklican v Rim glavni svet italijanskih casnikarskih društev pod predsedstvom Torbeta. Sklenile so se doboče o raznih vprašanjih, med temi o vprašanju casnikarskega nedeljskega počitka, o vprašanju revizije določbe o casnikarskem delu in o času prihodnjega kongresa casnikarskih društev.

PODLISTEK

Iljjeva oporoka.

Av gust Senoa. — Prevedel M. C. —

— Dobro, optime! — je nadaljeval odvetnik, — videla boste, da nisem Lukšič, pri meni ključni ne zarjave. Jutri torej napravim vse na magistratu da se nam dedščina izroči. Sedaj bo mislil apotekar, da je gotov. Toda kakor sem rekel, ne pozabite, kar sem vam rekel za Marico, in prosim vas, ne prenaaglite se, da se ne pokvari vse. Pomnite, da more človek stasoma premagati vsako žensko, za drugo se pa ne brigajte. Torej ali velja najina pogodba.

— Veljal Tu moja roka! — je rekla dvova odločno. — Ako me vpraša stotnik, ga pozdravim v Vašem imenu. Sedaj mu pa vaš prepokorni sluga, draga gospa.

— Odetnik se je poklonil in zapustil dvovo samo.

X.

Kadarkoli je odvetnik Jelusič pomeril, je tudi podrl na tla. Bil je hladnokrven človek in je torej tudi hladno računal. Tako tudi tokrat. Magistrat je njega imenoval za drugega varuha Radičeve zapuščine namesto pokojnega Lukšiča. Prvi varuh je bil Petričević, doslužen okrajni sodnik, pijanec, zadolžen čez ušesa. Ko mu je naznanil Jelusič, da je postal njegov drug pri Radičevi dedščini, mu je ob enem prešepetal, da je od njegovih upnikov kupil nekoliko obveznic, nakar se je Petričević izprva jezno streznil, končno pa vendar ni vedel več niti za svojo voljo in željo, tresoč se pred Jelusičem, ki je bil po vsem mestu znan kot neumnijemsi oduher. Apotekar pa je od veselja ozdravel. In kako ne bi? Saj naj bi volk — njegov najboljši prijatelj — odslej čuval volno, po kateri je hrepenelo apotekarjevo srce.

— Amice! — se je nasmejaj apotekar odvetniku za čašo vinca, — čast in hvala tvoji pameti. Občudujem te. Kako si se vrača domislil vsemu temu. — Povem ti, — je odgovoril odvetnik in

srknil iz kozarca, — kamor pomerim, pada vse. Vrgel sem zanko, potegnul zanko, neumna baba je v mojih pesteh. Obotavljala se je sicer, končno pa je le šla na led. Dolgi lasje, kratka pamet, je star pregovor, ali ostane resničen do sodnjega dne. Ali pa za eno te prosim. Bodi pameten, tudi hladnokrven. Ne trgaj hruske z drevesa, dokler ne dozori, ker bi drugače mogel vse pokrasti.

Ko sta ta dva prijatelja poštenjaka pri kozarcu tako snovala svojo bodočo srečo — je vstala gospa Jaga, odšla po stopnicah navzgor in stopila v hčerkino sobo. Marica, sedeča poleg okna, se je nekoliko začudila nepričakovanemu materinemu posetu. Odložila je šivanje na mizo, vstala in dejala materi z negotovim glasom:

— Vi, draga mati? — Vdova je namrdila obraz, se ustavila sredi sobe, uprla roke ob bok in dejala: — Da, jaz draga mati! Najbrž se čudiš, da mati prihaja v poset k tebi? Ali ne? Kaj pa je tebi mati? — Ali ne razumem vas! — Počkaj! Vse izveš. Torej rajni oče, Bog

mu daj mir in pokoj, je onjal svojo ljubo edinko v bombaž. On ni vedel, da je tako mlado šibo treba privijati in obrezovati, da ne postane iz nje prazen gm. In kaj je dosegel, kaj? Starika njegova edinka je postala gospodinja in ni meščanska hči, kakor se pristoji. Hotela sem te popraviti, naučiti te pameti in sicer v dobrem. Toda ti me nisi hotela ubogati.

— Ali morda zato, ker nisem hotela vzeti onega lopovata... apotekarja! — Molči! Ne gre za to. Njega si izbij iz glave. Gre za to, ker ničesar ne delaš, ker živiš po svoje, ker ti mati nič ne velja, ker se delaš v hiši za drugo gospodinjo... — Ali mati, za božjo voljo! — je dejala osuplo Marica, — kaj vendar govorite! — Molči, nevredna deklina! — je topotnila vdova z nogo, — napeli bomo druge strune. Ali misliš, da ne vem, čemu vse to tvoje samovanje, to tvoje kujanje in to tvoje dozdevno žalovanje? Misliš, da ne vem, zakaj se tako odteguješ od vsakega moškega? — Ne govorite mi o moških; nočem ničesar vedeti o njih!

— Al! Seveda! Ker jih preveč poznaš! — Mati! Za rane božje! Ne pregrešite se! — Da mi ne zineš! Znaš, znaš zanjati oči kakor kakšna svetnica, znaš jokati in prebledevati, da ljudem zbriseš oči, toda ko si sama v zapeku... s svojim dragim Tomom, ko te nihče ne vidi, tedaj se pa smeješ, smeješ, ti nevredna, nepoštena deklina! — Mati! — je vzkriknila delica in smrtno pobledela. Pesti si je potisnila na senca in se zgrudila na kolena. — Mati, za Boga svetega, kateri črni vrag ti je navdal to laž? Saj sem izgubila vse, vse ste mi vzeli, očeta, ljubezen, mir... in sedaj mi hočete vzeti še poštenje, edino, kar mi je ostalo. Moj Bog, s čim sem se pregrešila, da me hudo tepeš? — Ne tarnaj! Bog ne verjame tvojemu joku. Da, res je, da me tista, ki sem jo nosila pod arcem, sramoti, da ljubimkuje s tem ničrednim fantalinom, katerega sem poglala is hiše. — Kdo vam je dejal to, kdo vam je dejal? — je obupno zastakalo dekle. (Dalje.)

premoza ustaviše na progi med Beljakom in Trbi- zem direktna vlaka 1157 in 1106, se od 20. t. m. dalje do nove odredbe vrši direktni promet na progi Trbiž-Dunaj...

Vojaška podpora. Družine, češkoslovaških legi- onarjev, stanujoče v Julijski Benečiji, katerih dru- žinski glavar ali oskrbnik služi v češkoslovaški vojski, se vabijo, da se praviijo pri zastopništvu Čehoslovaške republike v Trstu...

Popravljamo. V včerajšnji »Domači vesti«, ob- javljeni pod naslovom »Promembe linee«, naj se čita naslednji stavek pravilno takole: »... vendar je čudno, da se je iz strahu pred Svabom zašlo tako daleč v nasprotno smer, da se je vzel v pod- laganje prevoda tisti pomen, ki ga ima beseda pač le po šaljivi prosmi (ne pa »primesi«) pravilne nemške besede Schabe = ščurek. Četudi ne v književni, je v tukajšnji časni linie za to domačo živalco ravno (ne pa »samo«) — baccolo.»

Tržaška kmetijska družba vabi kmetovalce, da v teku osmih dni javijo, koliko semena ozimlin (pše- nice in rži) bodo rabili za ozimno setev, koliko in kakšnih trt in dreves bodo potrebovali za jesensko saditev, koliko umetnega gnojja (superfosfata) bodo rabili za jesensko gnojenje travnikov, trt, sadnih dreves in ozimlin ter eventualno tudi zelenjave (zreja, kapusa) in koliko sladkorja za osuševanje mošta. Potrebno bi tudi bilo, da se javijo vse one vasi, ki bi potrebovale bikove, mraščevce, kucevec itd., plemenitih pasmin, podjedetskega orožja in strojev kakor tudi vseh ostalih potrebščin, da bi se vdeležo, v koliko bi se skupna nabava vseh teh stvari izplačala. Naznanja se tudi, da je še nekaj jesenskih semen v zalogi.

Kdaj bo konec nesreč, radi dirjanja avtomobilov? Sinoči okoli 21 je vozil neki vojaški avtomobil s številko 2395 po Miramarski cesti in povozil v bližini vile Kallister kofesarja Renata Zottiga, sta-rega 20 let. Ubogemu kolesarju je k sreči priskočil na pomoč neki gospod, ki se je peljal tam mimo v tramvaju. Zottig je dobil 15 cm dolgo rano na levi nogi in male poškodbe na desnem kolenu. Kolo je pa popolnoma pokvarjeno. Sofer je na- daljeval s svojim avtomobilom dirko proti Bar- kovham. Pri železniškem mostu se je zaletel v neko kočijo z užganimi svetilkami. Konj je padel s prepranim drogom na tla. Izvoščak Jak. Gerdol in Bruna Müller, stara 14 let, sta padla v kočijo in pri tem zadobila težke notranje poškodbe; Bruna Müller ima tudi nekaj ran na nogah in na rokah. V kočiji so bili tudi Vatovec Leopoldina, stara 14 let, Dušan Vašič, star 4 leta, Vatovec Ka- rolina, stara 53 let, stanujoči vsi tri v ulici Torre Bianca 19, Ana Rijavec, stara 64 let, ki celo leto ni šla iz hiše, in njena hči Marija, stara 34 let, sta-jujoči v ulici Torre Bianca 20. Te osebe so bile še lahko ranjene. Prvo pomoč je dal vsom zdravnik Pangrazi na rešilni postaji, nakar so jih odpeljali na njih dom. Zottiga so pa prepeljali iz rešilne po- staje v mestno bolnišnico, kjer se nahaja v X od- delku.

Mož in žena, ki se vedno pripravata, sta se imela včeraj ločiti. Ko je prišel mož na stanovanje v ulici Ugo Foscolo 15, je zagnal svojo ženi Stefa- niji Pipan steklenico karbolne kisline v obraz in jo ranil tudi po telesu. Ljudje, ki so to videli, so poklicali zdravnika iz rešilne postaje, ki je takoj prišel na stanovanje in il dal prvo pomoč.

Igral se je Rudolf Bergher, star 13 let, s patrono, ki mu je eksplodirala v roki in mu jo prebila. Ob- vezali so mu jo na rešilni postaji, nakar je šel k mami v ulici Coroneo 17.

Padel je mestni redar Val Lenero in se pri padcu težko poškodoval. Zlomil si je tudi 2 rebri. Iz re- šilne postaje so ga prepeljali v IV. oddelek v mest- ni bolnišnici.

Tatvine. Delavca Humbert S. in Ivan T. sta bila aretirana, ker sta ukradla v prosti kuhinji prvi za 120 lir in drugi za 40 lir slanice. — Na postaji pri Sv. Andreju so našli karabinjerji v nekem vozu tretjega razreda neki zavoj, v katerem je bilo 6 kg težkega usnja. Ukradeno je bilo to blago v ne- kem tovornem vozu v škodo železniški upravi. — Včeraj popoldne so razkladali iz kamiona v ulici Romagna »vermont«. Težak Ivan T. si je hotel prisvojit 2 zaboja steklenic, katere je pa moral nesli trgovca Dante Colombo, namesto da bi jih bil nesel domov. Njega pa so spremljali karabi- njerji v lečo.

Vojaško sodišče.

Rezprava proti aretirancem dne 3. in 4. t. m. Predvčeršnjim se je začela razprava proti aretirancem v izgreh dne 3. in 4. t. m. Naj- prej so se zasliali obtoženci, ki so bili areti- rani po ulicah.

Predvčeršnjim se je vršila razprava proti Ernestu Zanettiju, dimnikarju, ker da je kričal, po ulici G. Mazzini: Zivela Jugoslavija! Doli z Italijo! proti Izidoru Gianelliju, delavcu iz Tržiča, ker da je kričal v ul. 30. oktobra: »Zivel socializem! Zivela revolucija!« in proti Henriku Rheinu, urarju, nemškemu podaniku, ki da je kričal na Goldonijevem trgu: »Ziveli Nemci! Doli z Italijo!«

Obtoženec Zanetti pravi, da obtožnica ne od- govarja resnici. On da ne pripada nobeni po- litični stranki in da je Italijan.

Bil da je aretiran po pomoti. Priča, karabinjerski brigadir Nikolaj Sanna, trdi, da je na lastna ušesa slišal, kako je ob- toženec kričal: Zivela Jugoslavija! in »Doli z Italijo« in da ga je sam aretiral.

Izidor Gianelli trdi tudi, da je nedolžen in da ga je neki bersaljer po pomoti aretiral. — Brigadir Sanna trdi, da ga je on sam aretiral. Obtoženec Rhein izjavlja, da ni kričal ničesar. Ko je šel po Korzu, je nekdo rekel, da je Nemec, nakar ga je množica napadla. Zivel je v Trstu med vojno kot nemški dezertjer. Urar Vid de Gioia, pri katerem je bil obtoženec zaposlen, trdi, da ni obtoženec sovražnik Ita- lije. Brigadir Sanna trdi, da je slišal, kako je obtoženec kričal: »Ziveli Nemci! Doli z Ita- lijami!«

Branitelj obtožencev naglašja, da gre tukaj za izjave samo ene priče. Obstoji možnost, da gre za pomoto.

Obsodba. Sodišče je obsodilo Zanettija na 6 mesecev, a Gianellija na 4 mesece zapore. Rheina je ob- sodilo na 20 dni zapore. Dovoljena mu je bila pogojna kazna.

Branitelj: dr. Zennaro.

Predvčeršnjim se je vršila razprava tudi proti Edvardu Cikoviču, Josipu Lencu in A-

lojziju Mulcu, delavcem jugoslovanske naroč- nosti, ki so obtoženi, da niso prišli dne 20. in 21. m. m. na delo v reško plinarno, čeravno je bila izdana naredba, da se vsi stavkajoči delavci aretirajo in kaznujejo. Obtoženci trde, da so zapustili delo z dovoljenjem njihovega vodje.

Sodišče jih je oprostito. Branitelj: Dr. Zennaro.

Popoldne se je vršila razprava proti Mihi Logarju, Antonu Sternbergerju, Jakobu Jakse- tiču, Josipu Grbcu in Josipu Sirčelju, vsem iz St. Petra. Obtoženi so, da so tokom neke veselice napadli s klicom: »Ven z Italijani!« nekoliko vojakov in jih ranili, nekatere težje, nekatere lažje.

Obtoženci taje. Sodišče je Siželja in Grbca oprostito, a druge obtožence je obsodilo vsa- kega na 6 mesecev zapore. Branitelj: Dr. Barich.

Včeraj se je vršila razprava proti Ferdi- nandu Dobauscheku, Karlu Müllerju, Evgeniju Battistuzziju, Antonu Sloru in Avgustu Fa- brisu.

Ferdinand Dobauschek, trgovec, je obtožen, da je kričal z okna svojega stanovanja: »Doli z Italijo!« Obtoženec trdi, da ni kričal ničesar. On da je že 25 let socialist. Karabinjer Ivan Avioti trdi, da ni res, kakor trde neka- tere priče, da je žvižgala in kričala neka žens- ka, res da je pač, da je kričal Dobauschek. Dobauschek trdi, da so prične izpovedbe neresnične. Njegovo stanovanje je bilo na- padeno brez vzroka.

Ker je druga priča, karabinjer Peter Deso- po, odsoten, se je razprava odgodila.

Anton Fabris je obtožen, da je kričal ob priliki neke patriotske demonstracije: »Smrad! Smrad!« Ker je priča, finančni stražnik Pavel Pottine od- soten, se je razprava odložila.

Odložena je bila tudi razprava proti Evgeniu Battistuzziju, ki je obtožen, da je kričal v ulici dell' Orologio: »Oglejte se!« kako streljajo! Obtoženec je trdil, da je kričal »divljaki!« štirim, ki so bežali.

Karel Müller je bil obtožen na dva meseca in 15 dni zapore. Obtožen je, da je rekel v ulici Co- roneo: »Bilo je boljši pod Avstrijo!« gjeje jih, kako streljajo. To je kultura, ki so nam jo prinesli! Obtoženec izjavlja, da je izrekel te besede v pilanosti in ogorčenju, ko je videl žene in otroke, ki so padali strahu v nezavest.

Oproščen je bil Anton Storo, ki se je svoj čas boril proti boljševikom in je bil italijanski vojak. Bil je obtožen, da je kričal na Borznem trgu »Trst svobodno mesto, pod nobenim gospodarjem!« Ob- toženec je trdil, da ni izrekel teh besed.

Dobauscheka je branil dr. Pangrazi, a vse druge dr. Zennaro.

Borzna poročila.

TRST, dne 21. avgusta 1919.

Table with exchange rates for various banks and locations like Trieste, Udine, Gorizia, etc.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristoj- bina 1 l. — Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pris. objava 1 l. —

ISČE se vajence za trgovino klobukov. K. Cven- kel, Corso V. E. III. št. 28. 3990

ČEVLJARSKA KOPITA so na prodaj, približno 80 parov več vrst. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 3991

UČITELJ povzela otroke ljudske šole. Pride tudi na dom. Cene zmerne. Pojasnila: Sv. Ivan Spod- nji 628 l. 3973

VSAKDANJI DOHODI SOB in posameznih delov pobitva, novih in rabljenih, v najboljšem stanju. Prihodnji dohod kuhinjske oprav. — Stalna razstava najrazličnejših predmetov. — Spreje- majo se ponudbe. — Vsakdanje družbe od 10-12 in od 17-19. Ulica Chiozza št. 7. Telefon 34-92 P 131

SLAVICA. Vsakovrstne slovanske knjige kupuje dr. G. B. Corgnani v Vidnu (Udine). 3306

KROJAČNICA Avgust Štular ul. S. Francesco d'Asisi št. 34. III. je edina-dobroznana kro- jačnica v Trstu. 3367

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. delle Poste št. 10. Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

SLOVENKA. MODISTKA se priporoča ceninim damam v mestu in okolici. Ulica Alessandro Volta št. 2 V. nadst., vrata 19.

ZLATO, SREBRO in DRAGULJE! kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna A. POVB, Barri ra 3.

Ferdo Kleinmajrjeva Italijanskega jezika zelo pri oča in praktič- na z vajami, razgovori, pismi, besednim zakla- dom in z 2500 izrazi je pravkar izšla. Prodaja in razpošilja jo L. Štoka, Trst, ul. Milano Cena je L. 3.50, vezana L. 4.50. Po pošti 50 stot. več.

ZOBOZDRAVNIK D. MRAČEK TRST Corso 24, I. nadstropje Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop. Brezbolestno izliranje zob, plombiranje in umetni zobje

Tržaška kmetijska družba vabi na svoj občni zbor ki bo v nedeljo, 24. t. m., ob 9.30 predp. v prostorih „Nar. doma“ v Trstu. ODBOR.

Ženitvena ponudba. Vdovec, 46 let star, posestnik in trgovec, dobro- srčen, se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospod- no ali vdovo brez otrok, ki bi imela veselje do ma- nufakturne trgovine. Šivilje imajo prednost. — Cenj. ponudbe naj se pošljejo na laser. oddelek Edinosti pod šifro »Pridne roke«.

Velika plesna zabava se priredi 31. t. m. v senčnatem vrtu »Hotel Ko- zina« na Kozial. Svira godba iz Herpelj. Ker je dobitek namenjen v dobrodelne namene vabi vjudno k obilni udeležbi »Plesni odsek«.

„ETERNIT“ Zaloga je nanovo preskrbljena z navedenim materijalom. Trst, trg Vittorio Veneto št. 4 (Prej trg deile Poste) V. JANACH & Co. — Telef. 2342.

Restavrant Ozbič se priporoča našemu slav. občinstvu. V nedeljo se bo točil TERAN dve leti star, iz kleti Amalije Černe iz Tomaja. S spoštovanjem KUSSU PETER krčmar.

Javen ples s tombolo se bo vršil 31. t. m. Sv. Križu pri Trstu. Tombola 200 L, činkvina 100 L. Vršilo se bo na glavnem trgu. — Svira godbeno društvo „Lira“.

ZLATARNICA G. PINO, TRST se nahaja na Korzu št. 13 (blizu zlatarnica G. ZIRKOVITZ & Figlio) Velika izbira srebrnih in zlatih in, uhanov, verig itd.

Fotografski atelje Daguerre Trst, Corso Itav. 39. Razglednice v platinu, specializeta: slike v borbah, fotografizai. Gabinet, vitai, povečanja, reprodukcije vsakvrste. Elektr. razsvetljava.

Sprejem trgovsko pomočnico manufakturne stroke. Prednost imajo one z dežele. Ivan Fajdiga, Vipava.

Dr. FRANZUTTI ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Giustiniana Rossini št. 12, vogal ul. delle Poste. Tehniški vodja A. Johnscher, dolgoletni asistent Dr. J. Črnaka. — Izdiranje zob brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje.

Jakob Vatovec Torre bianca 19, Telefon 11-56 naznanja cenj. odjemalcem, da ima vedno v zalogi krompirja, fižola, ovs, kislega zelja, metel itd. itd.

UMETNI ZORJE z In brez delustai, zlate krone in tudi obrobki koncipitancii ZOBOZDRAVNIK VILJEM TUSCHER TRST, ul. 30. oktobra (ex Caserna) 13, II. Ordinira od 9 predp. do 6 večer.

Odhajanje in prihajanje vlakov Centralna postaja (Južna.) Odhodi: 0'15 D. v Belgrad in Bukarešt (čez Ljubljano in Zagreb). 2'— D. na Dunaj (čez Videm in Trbiž) vsak po- nedeljek, sredo in petek. 5'30 O. v Tržič in Cervinjan (čez Bivio). 6'30 D. v Reko (čez St. Peter na Krasu). 6'55 H. v Benetke (čez Bivio) Tržič-Videm. 8'— R. v Milan, Pariz, London in Bordeaux. 8'30 O. v Logatec (zveza z Reko) v Ljubljano. 11'— D. v Benetke (čez Bivio-Cervinjan). 14'30 D. v Benetke (čez Tržič-Videm). 14'50 O. v Logatec (čez St. Peter na Krasu), Reko. 15'15 O. v Logatec v Ljubljano in Reko. 17'35 B. čez Cervinjan v Benetke, Rim, Milan. 18'20 O. v Reko čez St. Peter na Krasu. 20'15 D. na Dunaj čez Logatec.

Dohodi: 2'55 D. z Dunaja (čez Trbiž in Videm) vsako sredo, petek in nedeljo. 7'— D. iz Bukarešta, Belgrada (čez Ljubljano in Zagreb). 8'25 O. iz Ljubljane, čez Logatec in iz Reke. 9'20 O. iz Vidma (čez Gorico, Tržič, Nabrežino), 9'55 O. iz Ljubljane, Reke (čez St. Peter na Krasu). 10'50 D. z Dunaja (čez Logatec). 13'50 D. iz Rima (čez Bologno, Padova, Benetke, Cervinjan). 16'30 D. iz Logatca in z Reke. 16'50 D. iz Benetke (čez Videm, Tržič). 18'30 O. iz Cervinjana in Tržiča (čez Bivio). 19'15 H. iz Benetke, Cervinjana (čez Bivio). 20'55 O. iz Ljubljane, Logatca (zveza z Reko). 23'— H. iz Benetke (čez Videm, Gorico, Tržič in Bivio). 23'20 D. iz Logatca in z Reke. 23'45 R. iz Londona, Pariza, Bordeauxa, Milana, Benetke.

Postaja pri Sv. Andreju. Odhodi: 5'40 O. čez Herpelje v Rovinj, Kanfanar, Pula. 5'46 M. v Koper, Buje, Poreč. 7'30 O. čez Opčino v Ajdovščino, Gorico in Podbrdo. 8'30 M. v Buje čez Koper. 12'50 O. čez Herpelje v Kanfanar, Rovinj in Pula. 15'30 O. čez Opčino v Ajdovščino, Gorico in Podbrdo. 17'— O. čez Herpelje v Kanfanar, Rovinj, Pula. 17'16 M. čez Koper v Buje. Dohodi: 8'25 M. iz Buje, Kopra itd. 10'05 O. iz Pule in medpostaj. 10'55 O. iz Podbrda, Gorice, čez Opčine. 16'25 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanara, Herpelj, Di- vače. 16'30 Iz Buje, čez Poreč in Koper. 19'20 M. iz Podbrda, Gorice čez Opčino. 21'45 M. iz Poreča, Buje (čez Koper). 22'35 O. iz Pule, Herpelj, Divače itd.

D. = Direktni vlak. O. = Osebnii vlak. H. = Hitri vlak. R. = Razkošni vlak. B. = Brzovlak. M. = Mešanec.

Vozni red parnikov. Trst—Pula in Istrska pristanišča. Odhod iz Trsta (pomol ribjega trga) ob 7 v Pi- ran (8'20), Salvoze (8'40), Umag 9'10), Novigrad (10'10), Poreč (10'55), Vrsar (11'45), Rovinj (12'25), Fazana (14'10), Pula (15). Odhod iz Pule: 6'30, Fazana (7'05), Rovinj (8'45), Vrsar (9'20), Poreč (10), Novigrad (10'45), Umag (11'45), Salvoze (12'15), Piran (12'50), Trst (14). Trst—Piran. Odhod iz Trsta ob 18'15; v Izolo (19'25) Piran (20). Odhod iz Pirana: 6; Izola (6'40); dohod v Trst 7'45. Trst—Piran—Portorose. (Samo ob delavnikih.) Odhod iz Trsta ob 10. — Odhod iz Portorose ob 14. Dohod v Trst: 16'15. Trst—Umag. Odhod iz Trsta: 15 (dotaknivi Izolo, Piran in Portorose.) Odhod iz Umaga: 6'15 (dotaknivi Salvoze, Portorose in Piran.) Prihod v Trst: 8'45. Trst—Gradež. Odhod iz Trsta: 16. Dohod v Gradež 18'30. Od- hod iz Gradeža 6; Dohod v Trst 8'30. Trst—Koper. (Ob delavnikih.) Odhod iz Trsta: 8, 10'45, 12, 15, 19'15. — Odhod iz Kopra: 6, 7, 9'15, 13'30, 18. (Ob nedeljah in praznikih.) Odhod iz Trsta: 8, 10'45, 12, 15, 21. Odhod iz Kopra: 6, 7, 9'15, 13'30, 17'30. Trst—Benetke. Odhod iz Trsta (vsak dan) : 8; dohod v Benetke 12. — Odhod iz Benetke: 8; dohod v Trst: 12.

Sprejem v službo: 2 jarmista (gatrista), 2 cirkularista, 1 strojnika. Ponudbe je vposlati s plačilnimi pošlji. — Vstop takoj. Parna žaga: ALOJZ DOMICELJ, St. Peter na Krasu.

JADRANSKA BANKA Deln. glav. K 30,000,000. Rezerva K 3,500,000 Centrala: TRST Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolaj 3 Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljub- ljana, Metković, Opuzla, Split, Šibenik, Zadar, Elisopolitara: Kranj. Obavlja vse v bančo stroje spadajoče posle. Sprejema vloge na hranilne knjižice proti 31/2%, letnim obre- stim. Za odprevanje prometa proti 3/4% letnim ob- restim. Za odprevanje navezane zneske spre- jema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od situacija do situacija. Baje v najem varnostna predaja (Salvo depositum). Blagajna posluje od 9 do 13.

Domače vesti.

Uradni »Observatore« objavlja v svojem gospo- darskem delu naslednje o finančnem načrtu ita- lijanske vlade: Prislino posojilo se bo obrestovalo najmanje po 155 % in se bo odplačalo v 50 ali 60 letih. To prislino posojilo pa ne bo edini finančni silep, ki ga izvede Italijanska vlada: potrebščne državnega proračuna se ne izčrpavajo z ureditvijo tekočih dolgov in likvidacijo vojnih dobav. Državni proračun ima trajno potrebščne, obrestni dolgovi in redne izdatke, okoli 8 milijard na leto, ki se ne znižajo več. Italijanska vlada torej proučuje tudi uvedbo trajnih davkov, ki naj bi pokrivali primanj- kljaj rednega proračuna. Italijanska vlada ima zato splošen finančni načrt, s katerim upa poravi- nati stroške in posledice vojne. V tem načrtu bo poseben dvavek na imetja, nasala v zadnjih časih, in bo tudi pristo posojilo za vse, namreč kdajda zavarovanega posojila po 5%. To posojilo je na- menjeno predvsem malim imetjem, ki jih ne bo obremenila davek na imetja. Finančni načrt bo izdelan do 15. septembra. Pričakovati se potem- tuden precej občutnega priška davčnega vijaka.

Beguncem. Begunci, kateri imajo kak tisočak prilanka in se žele stalno naseliti v Jugoslavijo, si lahko nakupijo po ugodnih cenah zemljišča v lepih, zdravih, rodovitnih in kulturnih krajih blizu železnice. V dohodnih krajih raste tudi trta. Naseli se lahko po več družin skupaj. V postev prišlo v prvi vrsti le revnejši begunci, taki, ki nimajo toliko nemerničnega po- sovstva, da bi se jim izplačalo, oziroma sploh ka- zalo vrniti se domov; dalje rokodelci in mali obrt- niki. Pojasnila daje Begunski sosvet v Ljubljani, Praškaova ulica št. 3.

Delavski davek. Včerajšnji lutranj »Lavoratore« objavlja poziv na delavstvo, s katerim spotoča kocihalnodemokratiški organizirancem predvsem, da v Italiji stavka okoli 300.000 socialistnodemokrati- škoi organiziranega delavstva, kovinarjev, tkalcev in molarjev, katerim je treba gnotne podpore ostrega organiziranega delavstva. Naso spotoča istega splošno delovne zveze, ki zahtevajo: 1. da države vse delavstvo tistih kategorij, ki niso za- štete v stavki, tedenske prispevke v podporo stavkovoov in sicer možki najmanje dve liri, žens- ke pa najmanje eno lro vsak teden; 2. da storijo vsi stavkarji člani (Strokovne zveze, delovne zbor- nice in slične) odlični znesek, sorazmerno z de- narinimi sredstvi, s katerimi razpolagajo; 3. za- družje se pozivajo, da ledatno denarno podpirajo stavke. — Zahtevani prispevki niso majhni in pre- seveda gotovo vse doslej v take svrhe organizir- anemu delavstvu mlagane organizacijske stavke. Zabeleženo ta dejstvo je kot kronika, ne da bi so sploh spuščali v kako razpravo o tej stvari, ki ni naša.

Vlakovna zveza Trst—Dunaj. Ravnanstvo Ita- lijskih državnih železnih obveščja o naslednji izpremembi v vlakovnem prometu med Trstom in Dunajem: Ker so avstrijske železnice zaradi pomanjkanja